

ΣΑΒΒΑΤΟ 6 ΜΑΪΟΥ 2023

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Υπεύθυνη ομάδας Λατινικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ

Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΜΙΑΤΟΣ ΣΥΡΜΟΣ

A. KEIMENA

α. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitāvit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est: «Congrediāmur, ut singulāris proelii eventu cernātur, quanto miles Latīnus Rōmāno virtūte antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permōtus, iniussū consulis in certāmen ruit; et fortior hoste, hastā eum transfixit et armis spoliāvit. Statim hostes fugā salūtem petivērunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adolescentem, cuius operā hostes fugāti erant, morte multāvit.

β. quae iacērent in tenebris omnia, nisi litterārum lumen accederet. Quam multas imagines fortissimōrum virōrum –non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum– scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt! Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam.

γ. Menēnius Agrippa, qui inter patres ac plēbem publicae gratiae **sequester** fuit, aere collāto funerātus est. Atilius Rēgulus, cum Poenos in Africā funderet, ad senātum scripsit **mercenarium** suum discessisse et ab eo desertum esse rus; id **senatui** publice **curāri** placuit, quoniam Rēgulus aberat. Scipiōnis **filiae** ex aerario dotem accepērunt, quia nihil **illis** reliquerat pater. Aequum mehercule erat populum Rōmānum tribūtum Scipiōni conferre, cum a Carthagine semper tribūtum ipse exigeret.

δ. Caecilia, uxor Metelli, dum more prisco omen nuptiāle petit filiae sorōris, ipsa fēcit omen. Nam in sacello quodam nocte cum sorōris filiā persedēbat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audirētur. Tandem puella, longā morā standi fessa, rogāvit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi meā sede cedo».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφραστούν τα δύο πρώτα αποσπάσματα.

(Μονάδες 20)

B1.α) Ποια είναι τα ρητορικά έργα του Μάρκου Τύλλιου Κικέρωνα και ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του τρόπου γραφής του; (Μονάδες 5)

β) Οι παρακάτω περίοδοι να χαρακτηριστούν ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ), με βάση την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου. (Μονάδες 5)

i) Ο Βάρρων διακωμωδεί και σχολιάζει τα πάντα στις ψυχαγωγικές και διδακτικές του *Μενίππειες σάτιρες* σε πεζό λόγο.

ii) Ο αυγούστειος ποιητής συνδέει στο έργο του την καλλιμαχική αυτάρκεια με το σύγχρονο πολιτικό γίνεσθαι.

iii) Στο χώρο της αυγούστειας πεζογραφίας αξίζει να αναφερθεί επίσης και ο επιστήμονας λογοτέχνης Βιτρούβιος με το σύγγραμμά του *Για την αρχιτεκτονική*.

iv) Το τέλος της αρχαίας ρωμαϊκής λογοτεχνίας τοποθετείται στον 6ο αι. μ.Χ., οπότε αρχίζει ο λατινικός Μεσαίωνας.

v) Η συστηματική καλλιέργεια της Λατινικής και η παραγωγή αξιόλογων κειμένων έγινε μετά την ιστορική «συνάντηση» των Ρωμαίων με τους Έλληνες το 240 π.Χ.

(Μονάδες 10)

B2. Να βρεθούν λέξεις των κειμένων ετυμολογικά συγγενείς με τις ακόλουθες: **κογκρέσο, πτώση, λυχνάρι, φορητός, μητρόπολη.**

(Μονάδες 10)

Γ1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές :

his verbis: αιτιατική ενικού

singularis proelii: ονομαστική πληθυντικού

multas imagines: γενική πληθυντικού με το επίθετο στον συγκριτικό βαθμό

omen nuptiale: αιτιατική πληθυντικού

mea sede: γενική πληθυντικού με την αντωνυμία στο β' πρόσωπο για πολλούς κτήτορες

(Μονάδες 5)

Γ1β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

eventu : γενική πληθυντικού
patres : γενική πληθυντικού
plebem: δοτική ενικού
rus: αιτιατική πληθυντικού
dotem: γενική πληθυντικού
nihil: δοτική ενικού ίδιου γένους
aequum: αφαιρετική ενικού συγκριτικού βαθμού θηλυκού γένους
quodam: αιτιατική ενικού ίδιου γένους
aliqua: ονομαστική πληθυντικού ίδιου γένους
longa: επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό

(Μονάδες 10)

Γ2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα (στους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

congređiamur: απαρέμφατο μέλλοντα
cernatur: απαρέμφατο παρακειμένου στην ίδια φωνή
confisus: β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα
permotus: απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια φωνή
ruit: β' ενικό υποτακτικής μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται
multavit: γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην παθητική φωνή
intuendum: γ' ενικό προστακτικής μέλλοντα
funderet: α' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
aberat: γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα
acceperunt: β' ενικό οριστικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
exigeret: δοτική γερουνδίου
persedebat: β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
congruens: γ' ενικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή
standi: γ' πληθυντικό οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
cederet: γ' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού παθητικής περιφραστικής συζυγίας

(Μονάδες 15)

Δ1α. **dum aliqua vox congruens proposito audirētur**. Να αναγνωριστεί πλήρως η δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος).

(Μονάδες 6)

Δ1β. Να αναλυθεί η μετοχή **aere collato** στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση (με τον ιστορικό ή διηγηματικό *cum*).

(Μονάδες 6)

Δ1γ. Να τραπεί ο παρακάτω υποθετικός λόγος σε υπόθεση πιθανή ή δυνατή: **quae iacērent in tenebris omnia, nisi litterārum lumen accederet.**

(Μονάδες 4)

Δ1δ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους από το τρίτο απόσπασμα: **sequester, mercenarium, senatui, curāri, filiae, illis.**

(Μονάδες 6)

Δ1ε. Η παρακάτω πρόταση να τραπεί σε απαρεμφατική σε εξάρτηση από τη φράση Cicero dixit: **Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam.**

(Μονάδες 4)

Δ1στ. **administrandi rem publicam:** Να τραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική και να δηλωθεί αν πρόκειται για υποχρεωτική ή προαιρετική γερουνδιακή έλξη.

(Μονάδες 4)

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!